

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΙΔΡΥΜΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΙΑΣ

«Θεωρία και Πράξη τῆς Ψαλτικῆς Τέχνης»

5[΄] ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΚΑΙ ΨΑΛΤΙΚΟ

Ἀθήνα, 21-23 Ὀκτωβρίου 2015

«Οἱ τρεῖς Διδάσκαλοι:
Χρῦσανδος, Γρηγόριος, Χουρμούζιος
καὶ ἡ Νέα Μέθοδος Σημειογραφίας.
200ῆ ἐπέτειος: 1814/15–2015»

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

«Θεωρία και Πράξη τῆς Ψαλτικῆς Τέχνης»

5' ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΚΑΙ ΨΑΛΤΙΚΟ

«Οἱ τρεῖς Διδάσκαλοι: Χρύσανθος, Γρηγόριος, Χουρμούζιος καὶ ἡ Νέα Μέθοδος Σημειογραφίας. 200ῆ ἐπέτειος: 1814/15–2015»

Ἀθήνα, 21–23 Ὀκτωβρίου 2015

Τὸ Συνέδριο πραγματοποιεῖται
ἀπὸ τὸ Ἴδρυμα Βυζαντινῆς Μουσικολογίας
σὲ συνδιοργάνωση μὲ τὸ Τμῆμα Μουσικῶν Σπουδῶν
τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν
ὑπὸ τὴν εὐλογία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου
Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου
καὶ μὲ τὴν οἰκονομικὴ ὑποστήριξη
τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Βατοπαιδίου

Ὀργανωτικὴ - Ἐπιστημονικὴ Ἐπιτροπὴ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Γρηγόριος Θ. Στάθης, Ὁμότιμος Καθηγητῆς

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: Ἀχιλλεὺς Γ. Χαλδαιάκης, Ἄν. Καθηγητῆς

Δημήτριος Μπαλαγεῶργος, Ἄν. Καθηγητῆς

Θωμᾶς Ἀποστολόπουλος, Ἐπικ. Καθηγητῆς

Φλώρα Κρητικοῦ, Ἐπικ. Καθηγήτρια

Γραμματεία, Συντονιστικὴ – Ἐκτελεστικὴ

Γρηγόριος Ἀναστασίου, Διδάκτωρ gr_anastasiou@yahoo.gr

Σεβαστὴ Μαζέρα-Μάμαλη, Διδάκτωρ

Γεώργιος Σμάνης, Διδάκτωρ

Βασίλειος Σαλτερῆς, Διδάκτωρ

Theoria and Praxis of the Psaltic Art

VI CONGRESS MUSICOLOGICAL – PSALTIC

Athens, 21-23 October 2015

“The Three Teachers, Chrysanthos, Gregorios and Chourmouziou and the New Method of Byzantine musical notation - the bicentennial, 1814/15-2015”

Tel & Fax. +30 210-3843545, +30 210 7708302,

mob. +30 6942576845, e-mail: conference@ibyzmusic.gr

Τετάρτη 21 Ὀκτωβρίου 2015

ὥρα 9.00 πρωϊνὴ

Ἀμφιθέατρο «Ἄλ. Ἀργυριάδης», Κεντρικὸ Κτήριο Παν/μίου

Ἔναρξη τοῦ Συνεδρίου

- Ἀνάγνωση μηνυμάτων καὶ Χαιρετισμοὶ ἐκ μέρους
  - τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος
  - τοῦ Ἰδρύματος Βυζαντινῆς Μουσικολογίας
  - τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν
  - τοῦ Τμήματος Μουσικῶν Σπουδῶν

Ἐπιστημονικὲς Ἀνακοινώσεις

1η Πρωϊνὴ Συνεδρία

Πρόεδρος: Ἀχιλλεὺς Γ. Χαλδαιάκης

- 09.30 **Χαράλαμπος Σπυρίδης**, Ἀριθμοῖσιν Θεολογείειν καὶ ἐκφράζεσθαι περὶ «Κόσμου».
- 09.50 **Ἀντώνιος Κωνσταντινίδης**, Ἀναθεωρώντας τὶς πρωτόγραφες θεωρίες. Ὁ Χρῦσανθος, οἱ συμφωνίες τοῦ Ψάχου καὶ ὁ Δίδυμος.
- 10.10 **Θωμᾶς Ἀποστολόπουλος**, Ἀρχὴ καὶ ἐπίβασις τῆς τοῦ ἐναρμονίου γένους θεωρίας.
- 10.30 **Κωνσταντῖνος Καραγκούνης**, Ἀπὸ τὴν Θεωρία ἢ Πράξις ἢ ἀπὸ τὴν Πράξις ἢ Θεωρία; Ὁ ἦχος πλάγιος τοῦ τετάρτου στὴ μελοποιητικὴ καὶ διδακτικὴ πράξις.
- 10.50 *Συζήτηση - Διάλειμμα*

2η Πρωϊνὴ Συνεδρία

Πρόεδρος: Χαράλαμπος Σπυρίδης

- 11.30 **Μαρία Ἀλεξάνδρου**, Ἀπηχήματα καὶ μαρτυρίες στὴν Παλαιὰ καὶ τὴ Νέα Μέθοδος: Προβληματισμοί. Συμμετέχει ἡ Ὁμάδα Παλαιογραφίας τοῦ ΤΜΣ τοῦ ΑΠΘ
- 11.50 **π. Ἰωσήφ Κουτσούρης**, Στοιχεῖα ἀσυνέχειας μεταξὺ παλαιᾶς καὶ νέας μεθόδου ἀναφορικὰ μὲ ζητήματα τῆς ἠχολογίας.
- 12.10 **π. Νεκτάριος Πάρης & Συμεὼν Κανάκης**, Ἡ τροπικότητα τῶν ἐξαποστειλαρίων τοῦ γ' ἦχου μὲ βάση τὴν ἐξήγηση τοῦ τροπαρίου *Τὸν νυμφῶνα σου βλέπω ἀπὸ τὸν Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα*.
- 12.30 **Μιχαὴλ Μαντζανᾶς**, Αἰσθητικὲς παρατηρήσεις, συγκριτικὴ μελέτη καὶ σχολιασμὸς τοῦ ἐξηγητικοῦ ἔργου Γρηγορίου Πρωτοψάλτη καὶ Χουρμουζίου Χαρτοφύλακα μὲ βάση τὸ Χερουδικὸ Πέτρου Γλυκῆος τοῦ Μπερεκέτη.
- 12.50 *Συζήτηση - Μεσημβρινὴ διακοπὴ*

Τετάρτη 21 Ὀκτωβρίου 2015

ἀπόγευμα

Ἀμφιθέατρο «Ἄλ. Ἀργυριάδης», Κεντρικὸ Κτήριο Παν/μίου

1η ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Πρόεδρος· **Μαρία Ἀλεξάνδρου**

- 16.00 **Ἀντώνιος Ἀλυγιζάκης**, Τὰ δετικὰ καὶ ἀρνητικὰ ἀποτελέσματα τῆς Μεταρρύθμισης.
- 16.20 **Ἐμμανουὴλ Γιαννόπουλος**, Σύμμεικτα περὶ Νέας Μεθόδου.
- 16.40 **Γεώργιος Κωνσταντίνου**, 'Διὰ χειρὸς' Ματθαίου Βατοπαιδινού· τὸ πέρασμα ἀπὸ τὴν παλαιὰ στὴ νέα μέθοδο γραφῆς.
- 17.00 **Φλώρα Κρητικῶ**, Πρώιμες ἐξηγήσεις τοῦ Ἀποστόλου Ζαφειροπούλου.

17.20 Συζήτηση - Διάλειμμα

2η ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Πρόεδρος· **π. Νεκτάριος Πάρης**

- 18.00 **Ἄννα Μεσολωρᾶ**, Ἰωάννης Κονιδάρης, ὁ Κεφαλονίτης μαθητὴς τοῦ Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος.
- 18.20 **Παναγιώτης Παναγιωτίδης & Ἀριστείδης Μπαζμαδέλης**, Νικόλαος Μαυρόπουλος, τὸ ἔργο του μέσα ἀπὸ τὸ ἄγνωστο μουσικὸ του ἀρχεῖο
- 18.40 **π. Γεώργιος Σταδόπουλος**, Ὁ ἄρχων μουσικοδιδάσκαλος Ἀβραὰμ Εὐθυμιάδης καὶ ἡ ἐρμηνευτικὴ του προσέγγιση ἐπὶ τῶν ἀναλύσεων τῆς Νέας Μεθόδου.

19.00 Συζήτηση - Διάλειμμα

ἑσπέρα, ὥρα 19.30

Μεγάλῃ Αἴθουσα τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν

Χαιρετισμὸς τοῦ Πρυτάνεως τοῦ ΕΚΠΑ
καθηγητοῦ κ. Μελετίου Ἀθανασίου Δημοπούλου

Κεντρικὴ Εἰσήγηση τοῦ κ. Γρ. Θ. Στάθη,
«Οἱ Τρεῖς κι ἡ Νέα Μέθοδος τῆς Ψαλτικῆς μας Τέχνης»

Ψαλτικὴ Ἐκδήλωση

Χορὸς Ψαλτῶν **«Οἱ Μαῖστορες τῆς Ψαλτικῆς Τέχνης»**
Χοράρχης· **Ἀχιλλεὺς Γ. Χαλδαιάκης**

Ἀμφιθέατρο «Ἄλ. Ἀργυριάδης», Κεντρικὸ Κτήριο Παν/μίου

1η ΠΡΩΪΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Πρόεδρος: Ἐμμανουὴλ Γιαννόπουλος

- 09.30 **Evgenia Ignatenko**, Τὰ ἔργα τοῦ Μανουὴλ Χρυσάφης στὰ οὐκρανικὰ καὶ λευκορωσικὰ μουσικὰ χειρόγραφα τοῦ XVI & XVII αἰώνα.
- 09.50 **Galina Alekseeva**, Sticherarion style by Gregory Protopsalt and Old Russian Znamen singing in the Theotokion *World Glory*: the issue of preservation and development of tradition in the Orthodox ecumene.
- 10.10 **Yulia Artamonova**, Podobia from the Hilandar Collection.
- 10.30 **Jaakko Olkinuora**, Ἡ ἀποδοχὴ τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς ἀπὸ τοὺς ἐκκλησιαζομένους τῆς Ὁρθόδοξης Ἀρχιεπισκοπῆς Φινλανδίας ἀπὸ τὸ 1950 μέχρι σήμερα.
- 10.50 *Συζήτηση - Διάλειμμα*

2η ΠΡΩΪΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Πρόεδρος: Φλώρα Κρητικοῦ

- 11.30 **Asen Atanasov**, The New Method of Byzantine analytical musical notation in Bulgaria during XIXth and XXth centuries.
- 11.50 **Ivan Dimitrov**, Κωδικοποίηση τῶν μουσικῶν χειρογράφων στὸ μοναστήρι τῆς Ρίλας.
- 12.10 **Andrey Kasabov**, Μελοποίηση κατὰ τὴν «Νέα Μέθοδος» στὴ Βουλγαρία – ὁ ἱερομόναχος Νεόφυτος Ριλιώτης
- 12.30 **Dimitri Kumbaroski**, Byzantine chant in Struga region during the period of acceptance of the New Method (1814-1853).
- 12.50 *Συζήτηση - Μεσημβρινὴ διακοπὴ*

ἀπόγευμα

Ἀμφιθέατρο «Ἄλ. Ἀργυριάδης», Κεντρικὸ Κτήριο Παν/μίου

1η ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Πρόεδρος· Κωνσταντῖνος Χ. Καραγκούνης

- 16.00 **Gordana Blagojevic**, The New Method of Byzantine musical notation in the chanting practice of Serbian Orthodox Church from the late 20th century to the present in the light of cognitive anthropology.
- 16.20 **Κωστής Δρυγιαννάκης**, Ἡ Ψαλτικὴ στὸ κατώφλι τῆς νεωτερικότητας: Σκέψεις γιὰ τὸ πλαίσιο τῆς Μεταρρύθμισης τοῦ 1814.
- 16.40 **Ναυσιᾶ Τσιμαῖ**, Κληροδοτήματα τῆς Ψαλτικῆς Τέχνης στὸ ὄραμα γιὰ τὴ δημιουργία ἐθνικοῦ πολιτισμοῦ κατὰ τὴν διάρκεια τῆς Καποδιστριακῆς Περιόδου.
- 17.00 **Πέτρος Παπαεμμανουήλ**, Ἡ συμβολὴ τῆς Νέας Μεθόδου στὴν καταγραφή δημοτικῶν τραγουδιῶν καὶ οἱ πρῶτες ἔντυπες ἐκδόσεις τους σὲ συλλογές τοῦ 19^{ου} αἰ.

17.20 *Συζήτηση - Διάλειμμα*

2η ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Πρόεδρος· Μιχαὴλ Στρουμπάκης

- 18.00 **Κωνσταντῖνος Σαΐτης**, Τὸ Λέσβιο σύστημα καὶ ἡ Νέα Μέθοδος.
- 18.20 **Κωνσταντῖνος Κατσίκης**, Συμπλήρωση – διόρθωση τῆς «Νέας Μεθόδου». Ἀναγκαῖα ἢ ὄχι; Ἡ περίπτωση τῆς «ἰδίας γραφῆς» τοῦ Ἁγγελοῦ Βουδούρη.
- 18.40 **Κωνσταντῖνος Σιάχος**, Χειρόγραφοι κώδικες τῆς Νέας Μεθόδου στὴ Μεσσηνία.

19.00 *Συζήτηση - Διάλειμμα*

ἑσπέρα, ὥρα 19.30

Ἰερός Ναὸς Ζωοδόχου Πηγῆς, ὁδοῦ Ἀκαδημίας

Ψαλτικὴ Ἐκδήλωση

Χορὸς Ψαλτῶν τοῦ Συλλόγου Ἱεροψαλτῶν Κορίνθου

«Κυριακὸς ὁ Ὑμνογράφος»

Χοράρχης· Ἀναστάσιος Γκιούλης

Χορωδία τῆς Σχολῆς Ἐκκλ. Μουσικῆς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς

Μπάτσκας «Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς»

Χοράρχης· Ἱεροδ. Ἰερόθεος

Ἀμφιθέατρο «Ἄλ. Ἀργυριάδης», Κεντρικὸ Κτήριο Παν/μίου

1η ΠΡΩΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Πρόεδρος· Θωμᾶς Ἀποστολόπουλος

- 09.30 **Γεώργιος Σμάνης**, Ἡ ἐξωτερικὴ μουσικὴ στὸ ἔργο τῶν τριῶν διδασκάλων τῆς Νέας Μεθόδου.
- 09.50 **Μιλτιάδης Παππᾶς**, Οἱ τρεῖς διδάσκαλοι στὴν ἐξωτερικὴ μουσικὴ.
- 10.10 **Δημοσθένης Φιστουρῆς**, The diverse versions of Ottoman songs: Issues of comparison between the Turkish music staff notation and the Post-Byzantine music notation sources.
- 10.30 **Παντελεῆμων Ζαφείρης**, Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν Τριῶν Διδασκάλων καὶ ἡ Τουρκικὴ Μουσικὴ.
- 10.50 *Συζήτηση - Διάλειμμα*

2η ΠΡΩΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Πρόεδρος· Ἰωάννης Λιάκος

- 11.30 **Σεβαστὴ Μαζέρα**, Μανουῆλ Βλατῆ, "Λόγοι παρακλητικοὶ εἰς τὴν ὑπεραγία Θεοτόκο" σὲ ἐξήγηση Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος, κατὰ προσαρμογὴ, 200 χρόνια μετὰ.
- 11.50 **Κωνσταντῖνος Λανάρας**, Τὸ Μέγα Ἴσον τοῦ Ἰωάννου Κουκουζέλη στὴ Νέα Μέθοδος.
- 12.10 **Εὐαγγελία Σπυράκου**, Νέα Μέθοδος καὶ Μελοποιία: Ἡ περίπτωση τοῦ Χερουβικοῦ σὲ ἀ΄ ἤχο τοῦ Ἀθανασίου Καραμάνη.
- 12.30 **Ἀχιλλεὺς Χαλδαιάκης**, Νεομεθοδικὲς συνθετικὲς πρακτικὲς: ἰδέα, διαμόρφωση καὶ ἐπέκεινα προοπτικὲς.
Μὲ τὴν συμμετοχὴ τοῦ χοροῦ ψαλτῶν «Οἱ Μαῖστορες τῆς Ψαλτικῆς Τέχνης», τοῦ ὀργανικοῦ συνόλου «Τερπνόν» καὶ τῶν Τούρκων καλλιτεχνῶν Nermin Kaygusul (kemence: καθηγήτρια τοῦ Istanbul Teknik Üniversitesi-Türk Musikisi Devlet Konservatuari) καὶ Esra Berkman (kanun: καθηγήτρια τοῦ Yildiz Teknik Üniversitesi).

- 13.10 *Συζήτηση - Μεσημβρινὴ διακοπὴ*

Παρασκευή 23 Ὀκτωβρίου 2015

ἀπόγευμα

Ἀμφιθέατρο «Ἄλ. Ἀργυριάδης», Κεντρικὸ Κτήριο Παν/μίου

1η ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Πρόεδρος· Δημήτριος Μπαλαγεῶργος

- 16.00 **Βασίλειος Σαλτερῆς**, Ἐκ τοῦ "παλαιοῦ στιχηραρίου" εἰς τὴν "Νέαν Μέθοδο": πρώιμες ἐξηγητικὲς ἀποπειρὲς.
- 16.20 **Ἰωάννης Λιάκος**, Τὸ Στιχηρὸ τοῦ Γερμανοῦ Νέων Πατρῶν, *Ἔχει μὲν ἡ θειοτάτη σου ψυχὴ...* καὶ οἱ ἐξηγήσεις τοῦ Θεοφάνη Παντοκρατορηνοῦ καὶ Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος.
- 16.40 **Ἰωάννης Ἀρβανίτης**, Σύνδεση, γραφὴ καὶ ἐξήγηση στὸ ἀργὸ Δοξαστᾶριο τοῦ Ἰακώβου Πρωτοψάλτου.
- 17.00 **Βασίλειος Βασιλείου**, Προδρομικὰ μέλη τοῦ νέου ἀργοῦ Ἀναστασιματαρίου· ἐξηγητικὴ προσέγγιση στὴ Νέα Μέθοδο.

17.20 *Συζήτηση - Διάλειμμα*

2η ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Πρόεδρος· Γρηγόριος Θ. Στάθης

- 18.00 **Μιχαὴλ Στρουμπάκης**, Ἐξήγηση καὶ νεότερες ἐρμηνευτικὲς προσεγγίσεις. Ἡ περίπτωση τοῦ *Θεοτόκε Παρθένε* Πέτρου Μπερεκέτη.
- 18.20 **Ἀντώνιος Ἀετόπουλος**, Ἡ ἐπίδραση τῆς μουσικῆς μεταρρύθμισης τῶν Τριῶν Διδασκάλων στὴν διαμόρφωση τοῦ ρεπερτορίου: ἡ περίπτωση τοῦ Ἀναστασίου Ραφανιώτου.
- 18.40 **Costin Moisil**, Ἡ σύγχυση τῶν τριῶν Γρηγορίων.
- 19.00 **Ἀντώνιος Μιχελουδάκης**, Ἡ ἀναλυτικὴ καταγραφὴ κλασικῶν μελῶν στὴν Κρήτη τοῦ 19^{ου} αἰῶνα· τὸ παράδειγμα τοῦ Παύλου Βλαστοῦ.

19.20 *Κλείσιμο Συνεδρίου*

ἑσπέρα, ὥρα 19.30

Μεγάλη Αἴθουσα τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν

Ψαλτικὴ Ἐκδήλωση

Χορὸς Ψαλτῶν **«Οἱ Δομέστικοι τῆς Δράμας»**

Χοράρχης· Γρηγόριος Παπαεμμανουὴλ

Χορὸς Ψαλτῶν **«Οἱ Φιλαδωνῖται»**

Χοράρχης· Δημήτριος Μανούσης

Τετάρτη, 21 Ὀκτωβρίου 2015

Μεγάλη Αἴθουσα τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

ὥρα 19.30 ἑσπερινή

Χορὸς Ψαλτῶν «Οἱ Μαῖστορες τῆς Ψαλτικῆς Τέχνης»
Χοράρχης: Ἀχιλλεὺς Γ. Χαλδαιάκης

- *Οἱ τὰ χερουβίμ· ὁ χερουβικὸς ὕμνος, μέλος Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος († 1841), ἦχος α΄.*

Πέμπτη, 22 Ὀκτωβρίου 2015

Ἱερὸς Ναὸς Ζωοδόχου Πηγῆς, ὁδοῦ Ἀκαδημίας

ὥρα 19.30 ἑσπερινή

Χορὸς Ψαλτῶν τοῦ Συλλόγου Ἱεροψαλτῶν Κορίνθου
«Κυριακὸς ὁ Ὑμνογράφος»
Χοράρχης: Ἀναστάσιος Γκιούλης

- *Μακάριος ἀνὴρ· ἐκλογή στίχων, μέλος τοῦ Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος, ἦχος πλ. δ΄.*
- *Οἱ τὰ χερουβίμ· χερουβικὸν ἐκ τῆς σειρᾶς τῶν τῆς ἐβδομάδος, μέλος Γρηγορίου Πρωτοψάλτου, ἦχος γ΄.*
- *Γλώσσαις ἀλλογενῶν· Δοξαστικὸ τῶν Ἀποστίχων τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Μέλος Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος. ἦχος α΄.*
- *Δόξα σοι τῷ δείξαντι τὸ φῶς· στίχοι ἐκ τῆς Δοξολογίας, μέλος Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος, ἦχος βαρὺς.*

Χορωδία τῆς Σχολῆς Ἐκκλ. Μουσικῆς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς
Μπάτσκας «Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός»
Χοράρχης: ἱεροδιάκονος Ἱεροδόξος

- *Ἀνάστα ὁ Θεός, Προκείμενον τοῦ Μ. Σαββάτου, ἀντὶ Ἀλληλούια, μέλος Γρηγορίου Πρωτοψάλτου, ἦχος βαρὺς.*
- *Bogorodice Djevo (Θεοτόκε Παρθένε), μέλος Σπυρίδωνος Χιλανδαρινοῦ (†1835), ἦχος πλ. α΄.*
- *Kron i oganj (Αἶμα καὶ πῦρ)· δοξαστικὸν τῶν Αἰνῶν τῆς Κυριακῆς μετὰ τὴν Χριστοῦ Γέννησιν, μέλος κατὰ τὴν χιλανδαρινὴν παράδοση (19ου αἰ.), ἦχος πλ. δ΄.*
- *Ἐπὶ τῶν ποταμῶν βαθυλῶνος· στίχοι ἐκ τοῦ Πολυελέου, μέλος Γρηγορίου Πρωτοψάλτου (†1821), ἦχος γ΄.*
- *Ρόδον τὸ ἀμάραντον ὁ α΄ πούς τοῦ ὀκτῆχου μαθήματος, μέλος Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος.*

- 🍷 *Angel norijaše* (Ὁ ἄγγελος ἐβόα)· μέλος Βικεντίου Χιλανδαρινοῦ (μέσα 19ου αἰ.), ἦχος α΄.
- 🍷 *Σῶμα Χριστοῦ μεταλάβετε*· Κοινωνικὸν τοῦ Πάσχα. Μέλος Γρηγορίου Πρωτοψάλτου. ἦχος β΄.
- 🍷 *Δόξα σοὶ τῷ δείξαντι τὸ φῶς*· στίχοι ἐκ τῆς Δοξολογίας Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος, ἦχος β΄.

Παρασκευή, 23 Ὀκτωβρίου 2015

Μεγάλη Αἴθουσα τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

ὥρα 19.30 ἑσπερινή

Χορὸς Ψαλτῶν «Οἱ Δομέστικοι τῆς Δράμας»
Χοράρχης· Γρηγόριος Παπαεμμανουήλ

- 🍷 *Ἀνοίξαντός σου τὴν χεῖρα*, ὁ πρῶτος στίχος τῶν συντετημένων Ἀνοίξανταρίων Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος, ἦχος πλ. δ΄.
- 🍷 *Ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος*, στίχοι τοῦ Πολυελέου, μέλος Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος, ἦχος γ΄.
- 🍷 *Δόξα σοὶ τῷ δείξαντι τὸ φῶς*, στίχοι τῆς Δοξολογίας καὶ τὸ ἄσματικὸ τρισάγιο, μέλος Γρηγορίου Πρωτοψάλτου, ἦχος πλ. δ΄ χρωματικός.
- 🍷 *Σῶμα Χριστοῦ*, Κοινωνικὸν τοῦ Πάσχα, μέλος Γρηγορίου Πρωτοψάλτου, ἦχος δ΄ αγία.

Χορὸς Ψαλτῶν «Οἱ Φιλαθωνῖται»
Χοράρχης· Δημήτριος Μανούσης

- 🍷 Ὑγρὰν διοδεύσας Καταβασίεις τοῦ Σαββάτου τοῦ Λαζάρου, μέλος Γρηγορίου Πρωτοψάλτου (†1820), ἦχος πλάγιος δ΄ κατὰ τριφωνίαν.
- 🍷 *Μὴ τῆς φθορᾶς*· Καταβασία φαλλομένη ἀντὶ τοῦ Ἄξιόν ἐστιν, μέλος Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος, ἦχος βαρὺς διατονικός ἐπτάφωνος.
- 🍷 *Τὸ θαβώριον ὄρος*· ὁ β΄ ποὺς τοῦ μαθήματος Προτυπῶν τὴν Ἀνάστασιν, μέλος Ἰωάννου Κουκουζέλη κατ' ἐξήγησιν Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος, ἦχος β΄.
- 🍷 *Ψυχὴ μου, ψυχὴ μου*, τὸ Κοντάκιον τῆς Πέμπτης τοῦ Μ. Κανόνος, μέλος Γρηγορίου Πρωτοψάλτου, ἦχος πλ. β΄.
- 🍷 *Αἰνεῖτε αὐτὸν ἥλιος καὶ σελήνη*, ἡ στιχολογία τῶν Αἰνῶν, μέλος Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος, ἦχος γ΄.
- 🍷 Ἄγγελος πρωτοστάτης· ὁ α΄ Οἶκος τοῦ Ἀκαδίστου Ὑμνου, μέλος Ἰωάννου τοῦ Κλαδᾶ (περὶ τὸ 1400) σὲ ἐξήγησιν Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος, ἦχος δ΄.

Τὸ IBM

Τὸ Ἴδρυμα Βυζαντινῆς Μουσικολογίας συστήθηκε ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν πζ' συνεδρίαν της τῆς 24ης Ἰουνίου τοῦ 1970, ὕστερα ἀπὸ εἰσήγηση τοῦ μακαριστοῦ μητροπολίτου Σερβίων καὶ Κοζάνης κυροῦ Διονυσίου πρὸς τὴν ἐπὶ τῆς Θείας Λατρείας καὶ Τέχνης Μόνιμον Συνοδικὴν Ἐπιτροπὴν. Λειτουργεῖ σύμφωνα μὲ τὸν Κανονισμὸ 17/1981 τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ("Ἐκκλησία" ἔτος ΝΖ', τεῦχος Β', ἄρ. 3/16.9.1981), καὶ ΦΕΚ 135, τεῦχος πρῶτο, 10.11.1982. Διευθυντὴς καὶ ἐκδότης τῶν ἐκδοτικῶν σειρῶν τοῦ Ἰδρύματος εἶναι ὁ Ὁμότιμος Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, κ. Γρηγόριος Θ. Στάθης.

IBM

The Institute of Byzantine Musicology was established by the Holy Synod of the Church of Greece during its 87th meeting that took place on 24 June 1970, following a proposal made by the Metropolitan of Serbia and Kozani, the Most Reverend Mgr Dionysius, addressing the Committee assembled to regulate matters pertaining to the Holy Worship and Art of the Permanent Synod Committee. The Institute of Byzantine Musicology functions according to the Regulations 17/1981 of the Holy Synod of the Church of Greece (Ecclesia 50th year, vol. II, No 3/16.9.1981, and FEK [Official Government Bulletin] 135, vol. 1/10.11.82). The direction of the Foundation is entrusted personally to Emer. Prof. Gregorios Th. Stathis.

Χορηγοί:

ΙΕΡΑ ΜΕΓΙΣΤΗ
ΜΟΝΗ ΒΑΤΟΠΑΙΔΙΟΥ

Χορηγοί Έπικοινωνίας:

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΙΔΡΥΜΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΙΑΣ